

‘I’ve done..questionable things...’

Winnie Claessens
07.12.2019 – 19.01.2020

Tekst door Indra Devriendt

Wat is de zin van ons leven? Wat doen we hier en waarom? Zingeving zoeken is van alle tijden. Naast onze drang naar overleven en behoeftebevrediging hebben we een verlangen naar meer in ons streven naar geluk. We stellen graag een hoger doel dat we samen met anderen in de toekomst willen bereiken om ons leven richting en inhoud te geven. Zingeving berust op een gemeenschappelijk ideaal, wat zonder collectief niet haalbaar is. Traditionele zingevers, zoals geloof en ideologie wijzen we af. We krijgen te maken met een maatschappij die gericht is op individualisme en vrijheid om zelf te kiezen. Keuzestress en onzekerheid zorgen voor vragen zonder collectieve richtlijnen om op te steunen. Wie geen zingeving heeft, voelt zich eenzaam, ongelukkig en op de dool.

Dat is de kunstenaar Winnie Claessens niet ontgaan. Ze heeft oog voor idealistische ideeën en waanzinnige projecten waar mensen zich achter zetten voor een hoger doel. Vanuit een verwondering voor het schone en absurde van een project stelt Claessens zich op als onderzoeker. Aan de hand van nauwgezette observaties maakt ze zaken zo waarheidsgetrouw mogelijk na en tracht ze het gegeven te begrijpen. Dat resulteert in videowerk en maquettes. Claessens heeft veel interesse voor scenografie en cinematografische technieken en houdt van een theatrale weergave waarbij ze haar onderwerp dramatiseert. Opvallend is haar liefde voor handmatige en analoge oplossingen. Het maakproces en het benadrukken van de techniek of constructie spelen bij haar een belangrijke rol.

In haar videowerk zien we haar bewegingen in kaart brengen en zoeken naar symbolen en klanken voor een mogelijke taal. Maar wat is een taal zonder groep? Pas als het iets gemeenschappelijks is, wordt het begrijpelijk, levendig en krijgt het een functie. Het belang van een groep om iets groots te realiseren, vinden we ook terug in haar maquettes.

Claessens maakt een schaalmodel van een kerk in opbouw en een huis voor een expeditie op Antarctica. Haar materiaalkeuze en zorgvuldige uitgewerkte details geven ons het gevoel van levensechtheid. Terwijl de gedigitaliseerde wereld steeds meer met digitale animatie gaat werken, die een zodanige perfectie nastreven dat onze hersens het niet meer vatten, zoekt Claessens hoe ze vanuit schaalmodellen een werkelijkheid kan oproepen. Haar maquettes verstillen. We zijn ertoe aangetrokken en hebben zelfs het gevoel dat we ons even op die plek begeven. Een kerk of een levensgevaarlijke expeditie naar het poolgebied: mensen gaan ver op zoek naar een sublieme ervaring voor een bepaalde overtuiging. Ondanks de schoonheid, voelen de plaatsen desolaat aan. Eens de groep, die het project draagt, niet meer bestaat, verdwijnt de interesse en zien we slechts restanten van vergane glorie.

De bekoorlijke werkelijkheid die Claessens verbeeldt, is bij nader inzien slechts een façade waarachter een gevoel van eenzaamheid en droefheid schuilt. We willen onze autonomie behouden, maar hebben daarnaast behoefte naar verbondenheid om elkaar te steunen of zaken te delen. Er is geen houvast, geen begrenzing en er zijn geen pijlers om onze identiteit te zoeken. Waar kunnen we samen voor gaan? Is er een gemeenschappelijk doel om naar te streven?

December 2019, Indra Devriendt

Met dank aan: Rosemarie Allaert, Kitty Bons, Wim De Busser, Fabrice Hofmans, Ariane Van der Rauwelaert, Octave Vandeweghe, Elias Verhelst

Dank aan Ilja Kleinjans voor geluidsontwerp